

Payí Poro Timotio nánì ríwíyo eaṅínarìní.

Payí rìna Timotio nánì Poro ná ríwíyo eaṅínarìní. Poro ámì aṅí yoí Romíyo gwí nìṅwearí ná Timotio sìnì Epesasíyo nìṅwearì Jisasoyá s̄yikí e imónìgíáyo umenṅweaṅáná Poro “Nionì nìpìkipírì aṅwì ayoríani?” nìyairìwìrì ná Timotio eṅí neága nuri pí pí wímeáfpimì xopírárí wipaxí imónìwìnìgìnìrì payí rìna nearì d̄ìṅf̄ s̄ìx̄f̄ umímonṅnìgìnì.

¹ Poronì —Nionì Gorìxo wimónìfagi nánì Kiraisì Jisasoyá wá wurìmeiarìṅá wonìrìní. O t̄nì nìkárìnìrìṅf̄pimì d̄anì d̄ìṅf̄ n̄yìmìṅf̄ imónìṅwá Gorìxo negí s̄mìmanṅíyo d̄an̄f̄nìṅf̄ “Apì seaiimíárìní.” nearìṅf̄pì nánì wá wurìmeíwìnìgìnìrì n̄r̄f̄peaṅonìrìní. ² Nionì Timotioxì —Joxì gí n̄iáíwoxìnìṅf̄ d̄ìṅf̄ s̄ìx̄f̄ r̄ìyìṅáoxìní. Joxì nánì payí rìna nearì mónaparìṅìní. “Negí ápo Gorìxo t̄nì Ámìná Kiraisì Jisaso t̄nì awaú wá r̄ìwian̄rì ayá r̄ìr̄m̄ìx̄rì joxì n̄wayìrónìrì ṅwearì nánì siiri éf̄isixìní.” nìmónarìní.

“Joxì nánì Gorìxomì yayí wiarìṅárìní.” urìṅf̄ n̄ánìrìní.

³ Nionì anìṅf̄ ikwáwìyiranì, ár̄f̄wìyiranì, Gorìxomì joxì nánì r̄ìxìṅf̄ n̄ìrurìyirì ná omì —O nionì yarìṅf̄ re ninìrì ná “Negí ar̄owa omì píranìṅf̄ n̄ìx̄f̄d̄ìróná yagíápa nionì enì ax̄f̄pì

xídaríñáonirani?” yariñí e niniríná esisí bí m+niní xídaríñáorini. Omi joxi nání rixíñí níruríyiríná yayí wiaríñárini. ⁴ Nioni yayí nísíarími níbiríná joxi ñwí neawáríagí raníñápi nání dñí nímoríná ámi dñí nífá ayá wí ninínfá nání “Síñwí oranímíni.” níyaiwirí íkíníñí sípí niaríñírini. ⁵ Joxi nání dñí nímoríná dñí re ninaríñírini, “O mimóní dñí wíkwíroñomaní. Aga nepa Jisasomi dñí wíkwíroñorini.” Dñí e ninaríñírini. Díxí ríái Roisí xámi wíkwírorí díxí rínái Yunisí ení wíkwírorí yagíípa joxi ení “Axípi wíkwíroarini.” nimónarini.

“Xwíyá yayí neainaríñípi nání ayá mísiniñani.” uríñí nánirini.

⁶ Ayínáni dirírí rípi osimíni. Nioni gí wé seáyí e sikwiáráná Goríxo e epaxo imóníwínígíniñí simíxíñípi —Api ríxa rínayíni yáriníñípiñí. Api ámi ríá ápiáwí xwé oenírí pírámí yariñwápáníñí iníiríxíni. ⁷ Ayí rípi nání ríraríñíni. Goríxo kwíyí ayá ígíí neainípaíxí imóníñípi míneaiapí ení neánírane ñweaaníwá nání neaimíxírí amáyo dñí sípí wianíwá nání neaimíxírí awayini nípreánírane yaníwá nání neaimíxírí ení nání imóníñípi neaiapíñí enagí nání raríñíni.

⁸ Ayínáni negí Ámíná Jisasi Kiraiso nání wáf nuríríná ayá wí mísiniñí anani wáf uríiríxíni. Nioni o nání wáf urímearíñagí nání gwí níñwírírígítoní nání ení ayá mísiniñípa éwínígíni. E mepa nerí Goríxo ení síxí símíxíñípimi dání re yaiwíríxíni, “Nioni ení Poro enípa axípi nerí xwíyá yayí neainaríñípi wáf

urariŋápimi dání xeaniŋí nínímeariŋáyí, ananírini.” yaiwíríxini. ⁹ O nene yariŋwápi nání diŋí nímori yeáyí níneayimixemeari gí áamá siyikwí mínigíáyí oimónípoiŋiri wéyo ía neaumíríŋímani. Enína dání “Nioni wá niwianírí e wiimíarini.” yaiwiaraqípi nání diŋí nímori yeáyí níneayimixemeari nioniyáyí oimónípoiŋiri wéyo ía neaumíríŋírini. O xwíá sini mimíxiniŋáná re niyaiwiríŋípimi dání wá neawianíŋírini, “Kiraisi Jisaso á máyo yeáyí uyimixemeáwiniŋini urowáríimigini.” niyaiwiríŋípimi dání wá neawianíŋírini. ¹⁰ Enína dání wá e neawianíŋí enagi aí agwi rína Kiraisi Jisaso —O yeáyí neayimixemeanía nání neaiŋorini. O ríxa xwíá tíyo nibiriŋípimi dání Goríxo “Wá seawianímíarini.” rariŋípi ríxa síŋáni piaumímí iníŋírini. Xwíyíá nene yayí neainaríŋípimi dání Jisaso wíá neaókímíxáná re niyaiwirane niŋíá imóniŋwini, “Pariŋwápi Jisaso xopírírímí iyí riwiŋinigini? Diŋí niyimíŋí nene maníní aníŋí ŋweaníwá nání ipí ríneaiapíŋinigini?” niyaiwirane niŋíá imóniŋwini. ¹¹ Xwíyíá yayí neainaríŋí api nání áwaní urímeri wá urímeri uréwapiyemerí éwiniŋiniri nírféaŋonírini. ¹² E nírféaŋoní enagi nání xeaníŋí rípi nímeaníŋírini. E nerí aí api nání nioni ayá wí múninarínini. Ayí rípi nání ayá wí múninarínini. Goríxo, nioni diŋí wíkwíronáo nání nioni niŋíarini. “O xwíyíá yayí neainaríŋí wá ríméwiniŋiniri nání íaniŋí niepíxíniasiŋípi síá Jisaso weapíníayi imóníe nání anani meŋweapaxorini. Á má ámi

sijá xegí bi tñi sayá nimixiri ripirixiniri menjwepaxorini.” nimónarijagi nání ayá wí mininarinini.

¹³ Xwiyá enwipeárinijí, nioní xamijoxí e dání wáí uriri uréwapiyiri éwiniginiri sijwepigí siaríná ará níjipi xaíwí íá xirírixini. Kiraisí Jisaso tñi nawíni nikáriníná dñj wíkwírori dñj sixí uyiri nerijipimi dání xwiyá api xaíwí íá xirírixini. ¹⁴ Xwiyá ayá tñj imónijí íánijí siepíxíniasinijí api kwíyí Gorixoyárimi dání —Api siyikwí bi minijipirini. Dñj neaxixéronjpirini. Apimi dání íánijí siepíxíniasinijipi íá nixiriri menjweárixini.

“Esia piropenisíyo dánjyí niniepisamoárimí ugíawixini.” urijí nánirini.

¹⁵ Joxi nijárini. Esia piropenisíyo dánj Jisasomí dñj wíkwíroarigí nñi niniepisamoárimí ugíawixini. Niniepisamoárimí nuróná wigí waú Pigeraso tñi Xemoseniso tñi awaú ení niniepisamoárimí ugíisixini. ¹⁶ E nerí aí “Áminá Jisaso Onesiporasomí tñi áamá xegí aniwámi wearígíáyo tñi ayá urimíxíwiniginí.” nimónarini. Ayí rípi nánirini. O ámi ámi dñj sixí nímimoayinjirini. Nioní gwí ηweañáoní nání aiwí ayá míwiní ¹⁷ añ Romí rípi nírémónapiríná nioní nání ayá tñi pía néra nurí nímeaniginí. ¹⁸ Ayínáni “Sía negí Áminá Jisaso áamá nýoní mí ómómíximí enáyimí omí ayá urimíxíwiniginí.” nimónarini. Nioní siní Epesasiyo ηweañáná seáyí o niinjipi nání ení joxi ríxa nijá imóninini.

2

*“Xwiyíápi wíyo eni íániní wíepíxífniasíríxini.”
uríní nániríní.*

¹ Ayínáni gí niaíwíniní imóniníoxi, joxi re niyaiwinírínípipimí dání, “Kiraisí Jisaso tñní nawíní ikáríniníáoní enagi nání Goríxo wá wí máníwianípa yaríníraní?” niyaiwinírínípipimí dání ení síxí eánei. ² Xwiyíá nioní áamá obaxí aríá egíe dání raríná aríá ninípi joxi ení áamá díní uñwírárípaaxí imónígíáyo áwaní nurírí íániní wíepíxífniasíríxini. Ayí e dání xaminí wíyo uréwapíyipaxí imónipíríá nání ríraríniní.

*“Jisasomí xídarínagi nání sikaríápi xwámámí
wíríxini.” uríní nániríní.*

³ Ewayí xwiyíá bí rípi nání díní moi. Síminí wínarígíáyí wamí wímeanípi nání ududí mirínípa nero wigí míxí ináyomí ení neáníro númí uxídarígíáwa yapí joxi ení axípi e nimónírí Kiraisí Jisasomí níxídiríná símeanípi nání ududí mirínípa nerí xe onímeanírí xídíríxini.

⁴ Síminí wínarígíáwa síminí wínarínwáo none yarínwápi nání yayí owinínírí pí pí omíní áamá sía ayí ayo yarígíápi xe nawíní rígwírígwíniní oéánínírí mé ná bíní xífo wimónarínípiní yarígíáríní.

⁵ Ewayí xwiyíá rípi nání ení díní moi. Yamíyamúrónígí inarígíá go go yamíyamúrónígí inípirí nání xiáwo rárípipimí xíxeni aríá míví aníní winíagi nání maní níwiaíkirí xegí díní tñní áwiní e niyaimí niyapírínáyí, yayí níwimorí yamíyamúrónígí niníríná múróomí mání winípi wípaxí meníní.

⁶ Ewayí xwiyíá rípi nání eni dñí mói. Ámá níríkwíníri omíseáyí éo, o xámi wíwami nímúrori aiwá nímírí nípaxoríní. ⁷ Ewayí xwiyíá nioni nira weaparíñáyí nání dñí mói. Joxi e neríná Ámínáo simíxíñípimi dání re yaiwipaxíríni, “Ayí api nání ríá ríníni? Api nání ríá ríníni?” yaiwipaxí enagi nání “Api nání dñí mói.” ríraríñíni.

⁸ Joxi Jisasi Kiraiso nání aríá wí mikeamopani. Nioni xwiyíá yayí neainaríñípi wáf nírírná re raríñápa “O nípémáná ámi xwárípayo dání wiápínímeañoríní. Negí aríó míxí ináyí Depitoyá íwiáríawéyí woríní.” E raríñápa o xixeni api e imóníñoríní. ⁹ Nioni xwiyíá api wáf uraríñagi nání “O nípíkwíní míyaríníni.” níniaiwiro xeaníñí nínikárayiro ámá ríkíkríó yarígfáyo gwí ñwirárarígfápa api eni api eni nigíáríní. Nioni gwí ñwirárarígfá aiwi xwiyíá Goríxoyápi eni gwíníñí míñwiráríníni. ¹⁰ Xwiyíá Goríxoyápi eni gwíníñí míñwiráríníñagi nání nioni ámá Goríxo xegí íá yiyamíxímí eníyí nání dñí nímorí nioni níkararígfápi nípimíní xwámámí wiaríñáríní. Ámá ayí Kiraisí Jisasomi dñí wíkwíróáná o tñní nawíní níkaríníñípimi dání yeáyí uyimíxemearí añínamí xíó tñní aníñí seáyí e nimóníro ñweapíríá nání wimíxírí éwínígíníri e yaríñáríní. ¹¹ Xwiyíá re ríníñípi nene dñí ñwirárípaxípi ríní, “O tñní níkaríníñípimi dání penwaénéníñí enánáyí, dñí níyímíñí eni tññwaéne nimóníri o tñní ñweaníwáríní. ¹² Nene pí pí neaímeáfyo xwámámí níwiranénáyí,

wiyo eni seáyi e niwimónirane xfo tñni nawíni umeñweaníwáriní. Nene ‘O negí Ámináomani.’ niri-ranéniáyí, xfo nene nání eni ‘Ayí nání nioní majíáriní. Gí áamá wímani.’ riníáriní. ¹³ Nene íníná dñjí neañwiráripaxípi mepa yariñagwi aiwí o sa aníñjí dñjí uñwiráripaxípi yariñoriní. Ámi sñjí bi nimixiri rípxí mimóniño enagi nánirini.” Xwiýfá e riníñjipi nene dñjí ñwiráripaxípirini.

“Uréwapiyarigfáyí xwiýfá ximiximí niníro mirinipa érixini.” uríñjí nánirini.

¹⁴ Xwiýfá nioní rirariñápi áamá joxi tñjí e ñweagfáyo dirirí wírixini. E neríná Gorixo sñjwí aníñe dání joxi ríperirí xwiýfániñjí bi mirí aga nepa sekaxí re urírixini, “Xwiýfá nání ximiximí niníro mirinipa époyí.” urírixini. Ximiximí niníro rinariñgíápi áamá wiyo nanj bi wiiariñmani. Arfá wiarigfáyo xwirfá wikixeariñjí enagi nání rariñini. ¹⁵ Gorixo “Timotio mimíwiároariñjí wo rfa imónini?” osiaiwiniri aníñjí miní érixini. Xwiýfá nepaxiñjí imóniñjipi xegí riníñjipa nireñwipéa nuri urírixini. E nerí re érixini. Áamá wigí omiñjí neríná nanj éfá enagi nání “Áamá omiñjí nioní éápi sñjwí niwinirfnáyí, ayá ninípxímani.” yaiwiarigfáyí yariñgíapa axípi érixini.

Sipi xwiýfá Gorixomi mixídarigfáyí rariñgíápi nánirini.

¹⁶ Xwiýfá áamá Gorixomi mixídiipa neríná ríro íkfá iwíyo dání ríro yariñgíápi gí tñjí e dání orípoyiniri sñjwí mwinipa érixini. Ayí

rɪpɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ. Xwɪyɪ́á íkɪ́á ɪwɪyo dánɪ rarɪgɪ́áɪpɪ, ayɪ́ Gorɪxomɪ mɪxɪ́dɪpa epɪ́rɪ́a nánɪ ná jɛ xɪxoyɪ́pɪ́ mɪ́oarɪŋɪ́rɪnɪ. ¹⁷ Ámá ayɪ́ wigɪ́ pɪ́né e rarɪgɪ́áɪpɪ oremánɪŋɪ́ xwé nimóga unɪ́á enagɪ́ nánɪ rarɪŋɪnɪ. Ámá e rarɪgɪ́áyɪ́ wigɪ́ waú Xaimeniaso tɪ́nɪ Pairitaso tɪ́nɪ awaúrɪnɪ. ¹⁸ Awaú xwɪyɪ́á nepaxɪŋɪ́ imónɪŋɪ́pɪ́ pɪ́nɪ nɪwɪárɪri majɪmajɪ́á néra xenwɪ́mɪ nuríná re rarɪgɪ́áɪwaurɪnɪ, “Kiraisomɪ dɪŋɪ́ wɪkwɪ́rówaéne negɪ́ dɪŋɪ́ sɪŋɪ́ neaimɪxɪ́pɪmɪ́ dánɪ rɪxa wɪáɪpɪ́nɪmeáwá enagɪ́ nánɪ nɪpémáná negɪ́ waráɪpɪ́ ámɪ́ rɪ́wéná bɪ́ wɪáɪpɪ́nɪmeanɪ́ámanɪ.” rarɪŋagɪ́ nánɪ ámá dɪŋɪ́ wɪkwɪ́rogɪ́á wɪ́ mɪdɪ́mɪdánɪ ayagwɪ́ imɪxárɪnɪ́árɪnɪ. ¹⁹ Wɪ́ mɪdɪ́mɪdánɪ ayagwɪ́ imɪxárɪnɪ́á enagɪ́ aɪwɪ́ xwɪyɪ́á Gorɪxoyáɪpɪ́ sɪŋánɪŋɪ́ eaárɪnɪnɪ. Xwɪyɪ́á oyáɪpɪ́ sɪŋá anɪ́ nɪmɪ́rɪróná sɪŋá iwamɪ́o nɪtɪ́wayɪ́rorɪ́ tɪ́gɪ́áɪpɪ́ wɪ́ mɪkwierómioá xaíwɪ́ sɪŋánɪŋɪ́ eánɪŋɪ́pɪ́ yapɪ́ imónɪnɪ. Sɪŋánɪŋɪ́ eánɪŋɪ́pɪmɪ́ rɪ́wamɪŋɪ́ rɪ́piaú nɪrɪnɪrɪ́ eánɪnɪ, “Ámá xɪ́oyá imónɪ́gɪ́áyɪ́ ayɪ́ Ámɪnáo o nɪjɪ́árɪnɪ.” rɪnɪrɪ́ “‘O gɪ́ Ámɪnáo rɪnɪ.’ rarɪgɪ́á gɪ́yɪ́ gɪ́yɪ́ wigɪ́ sɪ́pɪ́ yarɪ́gɪ́áɪpɪ́ rɪ́wɪ́mɪnɪ́ umamó́rɪ́xɪnɪ.” rɪnɪrɪ́ enɪ́piaú apɪmɪ́ nɪrɪnɪrɪ́ eánɪnɪ.

“Gorɪxomɪ seáyɪ́ nanɪ́ wɪ́paxoxɪ́ imónɪ́rɪ́xɪnɪ.” urɪŋɪ́ nánɪrɪnɪ.

²⁰ Anɪ́ xwé wɪwámɪ́ sɪxɪ́ xɪxegɪ́nɪ wentɪ. Sɪxɪ́ awɪaxɪ́ sɪŋá gorɪ́ tɪ́nɪranɪ́, sɪŋá sirɪ́pá tɪ́nɪranɪ́, imɪxɪ́nɪŋɪ́pɪ́nɪ́ mɪ́wenɪnɪ. Úrapɪ́ sɪxɪ́ íkɪ́á tɪ́nɪranɪ́, xwɪ́á tɪ́nɪranɪ́, imɪxɪ́nɪŋɪ́pɪ́ enɪ́ wɪ́ wentɪ. Wɪ́nɪyɪ́ ayá tɪ́nɪ́ mearɪ́gɪ́áɪpɪ́rɪnɪ. Wɪ́nɪyɪ́

ayá t́nı́ mımearı́gı́apı́rı́nı́. ²¹ Ayınánı́ á má gı́yı́ gı́yı́ sı́pı́ apı́ nı́pı́nı́ nánı́ ı́gı́ánı́ı́ eánı́gı́áyı́, ayı́ á má Gorı́xomı́ seáyı́ nanı́ wı́ı́paxı́yı́rı́nı́. Sı́xı́ ayá t́nı́ mearı́gı́áwánı́ı́ imónı́ı́ı́. Xı́o “Awá t́nı́ e éımı́gı́nı́.” wımónarı́ı́pı́ nánı́ rarı́ı́ı́ imónı́ı́wánı́ı́ imónı́ı́ı́. Sı́xı́ rı́xa dı́ı́ı́ peyeanı́wá yapı́ mımónı́ anı́ xiáwo sı́nı́ awá t́nı́ aı́wá rı́á yeaanı́paxı́ imónı́ı́wá yapı́ imónı́ı́ı́. Sı́xı́ pı́ pı́ nanı́ imónı́ı́pı́ nerı́ná meámı́ánı́rı́ wı́ e pı́ránı́ı́ nimı́xı́nı́ro weı́ı́wá yapı́ imónı́ı́ı́. ²² Ayınánı́ ı́wı́ sı́kı́ı́ı́ı́né feapá seainı́ı́pı́ pı́rı́ nı́wı́aı́kı́arı́mı́ éı́ úı́rı́xı́nı́. “Wé rónı́ı́ı́ imónı́ı́pımı́nı́ oı́ponı́mı́nı́.” yaiwı́rı́ “Xwı́yı́á nepaxı́ı́ı́ imónı́ı́pımı́ dı́ı́ı́ nı́kwı́roa oumı́nı́.” yaiwı́rı́ “Á máyo dı́ı́ı́ sı́pı́ owımı́nı́.” yaiwı́rı́ “Á má t́nı́ pı́yı́á owı́rı́naneyı́.” yaiwı́rı́ nerı́ á má ı́kwı́ráınánı́ı́ı́ imónı́gı́apımı́ dánı́ Ámınáo arı́rá oneainı́rı́ urarı́gı́áyı́ t́nı́ nawı́nı́ xı́xenı́ e éırı́xı́nı́.

“Xwı́yı́á ı́kweakwı́mı́ rarı́gı́apı́ arı́á mı́wı́ pı́ránı́ı́ı́ wé uróırı́xı́nı́.” urı́ı́ı́ nánı́rı́nı́.

²³ E nerı́ aı́ xwı́yı́á majı́majı́á nı́kárı́nı́ro dı́ı́ı́ rı́á nı́xeyánı́máná ı́kweakwı́mı́ rı́narı́gı́apı́ bı́ xe onı́xı́meanı́rı́rı́ sı́ı́wı́ mı́wı́nı́pa éırı́xı́nı́. Joxı́ nı́jı́arı́nı́. Xwı́yı́á apı́ nı́rı́nı́róná sa xımı́xımı́nı́ nı́nı́ro rı́narı́gı́á enagí nánı́ rarı́ı́ı́nı́. ²⁴ Ámınáoı́yá xınáını́ı́ı́ nimónı́rı́ omı́ı́ı́ wı́ı́arı́gı́á gı́yı́ gı́yı́ xwı́yı́á xımı́xımı́ nı́nı́ro mı́rı́pa éırı́xı́nı́. E mepa nero á má nı́nı́ nánı́ wá wumı́xı́ro pı́ránı́ı́ı́ uréwapı́yı́paxı́ imónı́ro “Sı́pı́ á má ayı́ nı́kárı́apı́ ananı́rı́nı́.” yaiwı́ro éırı́xı́nı́. ²⁵ Uréwapı́yarı́ná

manj́ pírř́ wiaíkímř́ yarǐgř́áyo awayini xwř́yř́á nurıro píránıńř́ wé uroanıro éř́ř́ıxini. Ayř́ “Xwř́yř́á nepaxıńř́ imónıńř́př́, ayř́ apıř́ř́anı?” niyaiwiro xıxenı e waropář́ epř́ř́á nánı xámi imónıgř́ápř́ Gorıxoyá dıńř́ ř́nı ř́wř́mıni mamóř́ř́ıxıniř́ awayini xwř́yř́á nurıro píránıńř́ wé uróř́ř́ıxini. ²⁶ Ámá ayř́ ámi dıńř́ ř́á nıxıř́ıro awı obo —O xř́o wimónarıńř́př́ oépayıniř́ yapř́ wıwapıyıńorıni. O awı ńweanıř́ manj́ umónıápımi dáni ayř́ nurakınarımi úř́ř́ıxıniř́ awayini xwř́yř́á nurıro píránıńř́ wé uróř́ř́ıxini.

3

“ ‘Jisasomi oxř́dımıni.’ yaiwıarıńagı aı ámá sıpı xıxegıni epř́ř́á nánı sanj́ runıńř́arıni.” urıńř́ nánıř́ıni.

¹ Joxı ř́př́ nánı dıńř́ iróneı. Sř́á yoparıř́ imónıńř́yř́ ř́ńıná Jisaso weapıńř́ayı sıni mimónıńř́aná “Omı anıńř́ ouxř́daneyı.” yaiwıarıgř́áyo sanj́ wunıpaxř́ imónıńř́př́ wımeanıř́arıni. ² Ayř́ ámá sıpıyř́ ř́př́ ř́př́ epř́ř́á eńagı nánı rarıńıni. Wiwanıńıni dıńř́ sıpı inıro niğwř́ nánı íkř́ıńıńř́ sıpı inıro mi xř́ meakř́ıniıro wář́ıxa imónıro ikayř́wř́ ř́ıro xınáıxaneyo arıkwř́kwř́ wıro ámá amıpı nanj́ bı wıagř́á aı yayř́ mıwıpa ero pí pí ńwř́á imónıńř́př́ wıwıř́á ř́ř́ómı ero ³ úř́ıxımeáyo dıńř́ sıxř́ muyıpa ero sř́mıř́ neainıřóná piyř́á mıwıř́ıniř́paxř́ imónıro sıpı owımeanıř́ı mımayř́ó ř́ıro pí pí ř́eapá wıarıńř́př́ mıwıaıkıpaxř́ imónıro pí pípı oyaneyıniř́ı neróná ímř́ ř́nı ero pí pí nanj́ imónıńř́př́ nánı wikř́ óniro ⁴ wigř́ wıniyř́ aı nánı miyř́ urıro pasá umero

ayá nepeárímáná úrapí ero wiwaníñyí nání “Seáyi e mimónipa reñwini?” yaiwiníro amipí neríná Gorixo yayí winaríñpí nání íkíníñ sípí bí míví wiwaníñyí yayí winaríñpíni nání íkíníñ sípí wiro epírjárini. ⁵ Mimóní xwíyá níñro “Gorixomi píráníñ xídaníro rífa yaríñoi?” oneaiwípoyíniri nero aiwí oyá eñí eáníñ xíomi xídípírífa nání wimíxipaxí imóníñpimi ríwí umopírjárini. Ámá e yarígíayí tñí e yarírórixini. ⁶⁻⁷ Ayí ámá ayíyá wí rípi yarígífa eñagí nání “Ayí tñí e yarírórixini.” ríraríñini. Wigí xwíyá piyípiyí urarígápimi dání añí ákíñáyo nípáwiro apíxí wigí íwí éfápimi dání ayá udunaríñiwami —Íwa dñí nípikwini mímáxírigííwarini. Wigí mñí winaríñpimi dání sípí oyaneyíniri nípemeánímí warígííwarini. Níjía oimónaneyíniri aníñ miní néwapíni aí xwíyá nepaxíñ imóníñpí tñí xixeni níjía mimónarígííwarini. Íwami yapí wíwapíyaríná arífa níwiro nání gwíyóníñ níkirípeániri ñweañoi. ⁸ Eñíná Janiso tñí Jaboriso tñí awaú Mosesomi maní pírf wiaíkímí yaníri nání egípa ámá sípí ayí — Ayí dñí rífa xeyánígíayí eñagí nání dñí nípikwini mímóarígíáyíni. Xwíyá nepa imóníñpimi dñí míkwróaríñagífa nání Gorixo ríwí umoníyíni. Ayí ení awaú egípa axípi xwíyá nepaxíñ imóníñpí pírf wiaíkímí yaníro yarígíárini. ⁹ Eñíná yegí Isíreríyí wigí awaú Mosesomi maní pírf wiaíkímí owíaiyíniri yarígíípi síñwí níwínaxídíróná “Majímajía níkaríniri rífa yaríñi?” yaiwiagíapa agwí ríná

eni áamá níní sipí yarígtáyí wígt yarígtápi síñwí mí nómi xiróná “Majimajfá níkaríníro ríá éfawixíní?” yaiwipíríá enagí nání xwiyfá nepaxíñf imóníñfpi pírfí wiaikímf yaníro yarígtápi sipúrúrí epíríáríní.

*“Nioní ríréwapíyíñápi xaiwí fá xírírixíní.”
uríñf nánírxíní.*

¹⁰ Joxí nioní tñní nimerai síñwí nanaxfdagoxí enagí nání nioní áamáyo uréwapíyemeagápiraní, nimerfná yagápiraní, e oemínírxí yagápiraní, Goríxomí dñf níwíkwíróa wagápiraní, wíkf mívónípa nerí awayíní yagápiraní, áamá nání wá nunagápiraní, xeaníñf xwámámf wiagápiraní, apí nípíní yagápi nání joxí níjfaríní. ¹¹ Nioní añf Adíokíyí ríníñf pímí tñní Aíkoníamíyí ríníñf pímí tñní Rísítíraí ríníñf pímí tñní añf apiaú apímí wáf urímearfná xeaníñf níkarítagí nání ríníñf nímeanfpi nání ení joxí níjfa imóníñfíní. Xeaníñf ríá tñf níkarayíagfa aí xwámámf wíñaríní. Apí nípímíní dání Ámínáo éf nímímíníñfíní. ¹² Aí, áamá Kíraisí Jíaso tñní nawíní ikárínígtá enagí nání omí píráñf oxídaneyínírxí yarígtá níyoní ení xeaníñf wímeanfáríní. ¹³ Áamá sipí yarígtáyí tñní mímonf yarígtáyí tñní wígt sipí yarígtápi sayá ními xa nuróná wíyo yapf wíwapíyíro wíwaníñfyf oboyá dñfyo dání yapf éwapíníro epíríáríní. ¹⁴ E epíríá enagí aí xwiyfá joxí ríréwapíyíñápipímí dání níjfa imónírxí “Apí nepaxíñf imóníñfpirfáni?” yaiwíárxí enfpi wí aríá míkeamó xaiwí fá xírírixíní. Ayf rípi nání rírxíñfíní. Joxí nene xwiyfá apí

ririñwaéne nání “Ayí dñíñ qwiráripaxýyírfani?” niyaiwirí píranñíñ nijfá imóniri ¹⁵ oníná dání rfwamññí Gorixoyá niriñiri eániñipi nání nijfá imóniri enagi nání rirariñini. Rfwamññí niriñiri eániñí api joxí íá nroriñípimi dání dñíñ émí saímí monípi morfa nání síwániñí sipemearí Kiraisí Jisasomí dñíñ wíkwírópimi dání yeáyí riyimíxemeanfa nání síwániñí sipemearí epaxíriñi. ¹⁶ Gorixoyá rfwamññí niriñiri eániñí nipiñi xfoyá kwíyípimi dání niriñi eagiápirini. Nepa imóniñipi nání nearéwapíyipaxí imóniri xenwí yarñwápi nání síwá neaipaxí imóniri ayiyumí neaipaxí imóniri wé róniñí imóniñipi yanfwa nání yayfwi neamepaxí imóniri enípirini. ¹⁷ Xwiyífa api áma Gorixoyá imónigfáyí rípiáu epírfá nániriñi. Xfo “E érixini.” wimónariñipi epírfá nání ení síxí eániñi pí pí naní imóniñipi epírfá nání ipimóniñi epírfá nániriñi.

4

“Xwiyífa Gorixoyápi wáf uriri xixeni eri érixini.” uríñí nániriñi.

¹ Kiraisí Jisaso niweapiri áma niyoní síñani niwimónimáná míxí ináyñiñíñ nerí áma xfoyáyí xwioxíyo mímeámí eri pegfáyorani, síni síñíñ nímoniriñiñ weagfáyorani, womí womí pífa nímera urí enfa enagi nání o tñiñ Gorixo tñiñ awaú síñwí anigfíe dání xwiyífa apimí joxí wiárfí mí múropaxí imóniñí rípi oririñini. ² Xwiyífa Gorixoyápi wáf urírixini. “Arfa owianeyí.” wimónariñagí niwiniñíñarani, “Arfa míwipa oyaneyí.”

wimónaríḡagí nîwînrîrnáranî, wáf urîrî nánî ipîmónîrîxîni. Ámá Gorîxoyá imónîḡtáyí sîpî yarîḡagía nîwînrîrná wigí yarîḡápî nánî ayá owudunînrî mîxí urîrî “Pînrî wiárîpoyî.” urîrî éîrîxîni. Jisasomî píránîḡf ouxîdîpoyînrî eḡf rîrémîxí wîrîxîni. Apî apî nerî aî apaxí mé nanḡ mimónarîḡagía nîwînrîrná wikí tînrî murí awayînrî nuréwapîya úîrîxîni. ³ Ayí rîpî nánî rîrarîḡni. Xwîyíá eḡwîpeárînrîḡpî ámá paimîmî nîwîro aríá mîwî epîrîfíná rîxa aḡwî erînrî. Ayí apî aríá mîwî re epîrîfárînrî. Xwîyíá xegí bî imónîḡpînrî aríá owianeyînrî wigí wimónarîḡpî tînrî xîxenî uréwapîyarîḡtáyînrî nîmearo awí eámeámînrîḡ epîrîfárînrî. ⁴ Xwîyíá nepaxîḡf imónîḡpî rîwîmînrî nîmamoro pîyîḡf ikayîwîyo aríá nîwîro xîdanîro nánî epîrîfárînrî. ⁵ Ayí e epîrîfá eḡagî aî joxî dîḡf nanḡnrî nîmori xîxenî irînrî éîrîxîni. Pî pî símeáfpî sa xwámámî wirî ámáyo xwîyíá yayí neainarîḡpî wáf urîmemînrî erî Kiraisoyá xînáixînrîḡf nîmónîrî omîḡf wiirîá nánî imónîḡoxî ámáyo e wiîwînrîḡnrî imónîḡpî tînrî xîxenî erî éîrîxîni. ⁶ Ayí rîpî nánî rîrarîḡni. Gorîxo nánî nanḡwî rîdîyowá nerîrná ápiáwí xwé owenîrî iniḡf wainî iwayîmoarîḡfápánîḡf nionî ḡf ragí rîxa iwayîmoanîro yarîḡoî. Nionî nîpîkipîrîe aḡwî ayo eḡagî nánî rarîḡni. ⁷ Nionî Kiraisomî nuxîdîrîrná ámá “Xîo xopîrârî nînrîfênrîḡoî?” nîyaiwinîrî eḡf neánîrî eḡf menarîḡfápánîḡf yáríáonîrînrî. Ámá yamîyamúrónîḡf nînróná yoparî e múroarîḡfápánîḡf yáríáonîrînrî. Xwîyíá nene dîḡf íkwîroarîḡwápî wî mîmîwiáró xaíwí íá

nixira úáonirini. ⁸ Ayínáni áamá yamiyamúrónigí níniróná xámi múróomi yayí wimoarigíápa nioní nání ení ríxa imónárininípi, ayí rípirini. Ámináo —O á máyo pía nímeríná xixeni wigí yarigíápi tñi wiariñorini. O yayí nínimorí Kiraiso enípiní dání “Wé róninñoxirini.” nírariníápirini. Apí nioní nánini mimónini. Ayí á má gíyí gíyí Kiraiso negí sñwí anñwaé weapíwíniginíri wimónarigíáyí nání ení imónini.

“Nioní tñí e nání anñí bírixini.” uriní nánirini.

⁹ Timotioxi sini mé nioní tñí e nání bírfa nání anñí miní éirixini. ¹⁰ Ayí rípi nání rírarinini. Dimaso amípi á má Gorixomi míxídarigíáyí yarigíápi nání wimóníagi níniepisamoárimí anñí Tesaronaikayo nání úniginí. Kireseniso ení Garesia píropenisíyo nání úniginí. Taitaso ení Darimesia píropenisíyo nání úniginí. ¹¹ Ruko xegí xewini nioní tñi ñweañwií. Ayínáni joxí Makomi níwirimeámi bírixini. O sanñí níronaropaxí imóninño enagi nání rírarinini. ¹² Nioní Tikikaso ríxa anñí Epesasiyo nání uowárfáriní. ¹³ Joxí níbiríná gí iyíá nípánoyí anñí yoí Tírowasiyo Kapasoyá anñiwámi píni wiárináú tñi bíkwí tñi nímeáxa bírixini. E neríná “Bíkwí sipísipí wará tñi imíxininípi, apí anñipaxírfani?” níyáiwirí apí ení nímeáxa bírixini.

Arekisadao nání uriní nánirini.

¹⁴ Amípi ainíxí tñi imíxariní Arekisadao, o aga sipí níkáriniginí. E níkárfagi aí Ámináo

xfo nikárinjipi tñni xixeni pirí umamonfáriní.
 15 O aga sipí nikárinjé enjagi nání joxi ení
 áamá omí sijnwí nîwînaxfdîrî éirîxîní. O none
 uréwapiyemearîjwápi mîmîwîaîkí emînrî nání
 mîrîmîrî niaxfdîjî enjagi nání rarîjîní.

*“Áamá niniepîsamoárimî úagfa aí Gorîxo éf
 nîmîmînrîjîrîní.” urîjî nánîrîní.*

16 Iwamfó xwîrîxí nîmearfná nioní
 wákwinîmînrî xwîyfa urarfná áamá wo
 sopîjî mîno nînrî niniepîsamoárimî
 úfawîxîní. “E nífápi nání Gorîxo xwîyfa bî
 mûmearîpa éwînrîgîní.” nîmónarîní. 17 Ayf
 niniepîsamoárimî úagfa aiwî Ámînáo wî
 mînepîsamó enjî sixí nîmîxîjî enjagi nání nioní
 anjî xwîrîxí niarîgîiwámi dánî xwîyfa nioní wáf
 rîmearîjâpi urarfná émáyf anjî amî gîmî dánjîyf
 arfa nigfáriní. Ai, manjî nioní umónîjâpimî dánî
 Ámînáo éf nîmîmînrîjîrîní. 18 Ayînaní nioní
 nijfáriní. Nioní sînrî xwfa tîyo ñweanáná pí pí
 Poromî sipí owikáraneyînrî nífápi Ámînáo
 ananî éf nînrîmîmînrîfsáná anjînamî xfoyá
 xwioxfo onweanîrî yeáyf nîyimîxemeanfáriní.
 Ayînanî omî íníná seáyi e numfeyoáa úwanîgîní.
 Api e éwanîgîní.

Yayf nîwiowárinî urîjîpi nánîrîní.

19 Joxi Pîrisiraîmî tñni Akwiraomî tñni ayaúmi
 tñni Onesiporasepówami tñni áamá ayo “Poró
 yayf seaiwárenapîjoi.” urîrîxîní. 20 Re nání
 nîbirfná Erasîtasó anjî Korinîyo urînrîjîrîní.
 Tîropimasó sîmîxí yarîjagi anjî Mairitasîyo
 wárinjâriní. 21 Rîwîpî yarîjíná sînrî mimónîjâná

sini mé aníni bíríxini. Yubiuraso t́ni Pudenisó
t́ni Rainaso t́ni Kírodiao t́ni yegí níríxímeá
re ñweagfáyí níni t́ni yayí siowárenaparíhoí.
²² Ámináo wá ríwianírí díní ríkíkayorí
éwinígini. Apírini.

Xwiyáá Gorixoyá Sinípírini
The New Testament in the Ankave language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051